

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

298

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ... ונטמתם בם"

**מדוע לא אכל אדם הראשון מעץ החיים?
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א**

ש'אדם הראשון אפילו לאחרי החטא, היה גופו כל כך זך ומצוחצח, כמו הנשמה שלנו, בכ"ז נאמר לו פסוק זה: **"כִּי עֵפֶר אֶתֶּה וְעָפָר תָּשׁוּב"**.

כתב מהר"ל ז"ל: שהקב"ה רצה להשאיר דוגמא איך היה נראה העולם קודם שחטא אדה"ר ויחד לזה פינה אחת והיא קדש הקדשים שבביהמ"ק. קדושה כזו ששררה בקדש הקדשים שבמקדש, כן היה נראה כל העולם קודם שחטא אדה"ר. **ויש לשאול:** כשנתפתה אדה"ר לאכול מעץ הדעת, הרי ודאי ידע היטב כי ביום אכלו מות יומת, א"כ היה לו עצה לאכול מקודם מעץ החיים שלא נאסר לו כלל לאכול, כמ"ש: **"מִכֹּל עֵץ הָעֵדֶן אָכַל תֹּאכַל"** (שם ב) וממילא יחיה לעולם. ואז יוכל למלא תאוותו ולאכול גם מעץ הדעת ולא ימות?

אליהו': שלאחר חטאו של אדה"ר כבר לא יוכל האדם להגיע לתכלית כפי שהיה במחשבתו של השי"ת, רק באופן זה שהאדם ימות וחומר גופו ירקב וישוב אל העפר אשר משם לוקח ולעת התחיה יקום ויחיה מחדש, רק בכך נעוץ תכליתו ולא זולת זה.

איתא בגמרא (שבת קנב:): ר' אחאי בר' יאשיה נמצא קבור בשדהו של רב נחמן וכשנגעו בו הפועלים שחפרו שם נוף בהם. **ובאו ואמרו לו לר"נ: 'נחר בן גברא... חזיה דאית ביה מששא... א"ל: והכתיב: 'כִּי עֵפֶר אֶתֶּה וְעָפָר תָּשׁוּב' (בראשית ג). א"ל: 'ההוא, שעה אחת קודם תחיית המתים'.** הרי שאף הצדיקים הגדולים ביותר מוכרחים לעבור מעבר זה של **"עֵפֶר אֶתֶּה וְעָפָר תָּשׁוּב"**. **ופשוט הוא שכבר כתב הרמח"ל בספרו 'דעת תבונות':**

'תנא דבי רבי ישמעאל: "עבירה מטממת לבו של אדם, שנאמר: **"נְלֹא תִטְמְאוּ בָּהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם"**. אל תיקרי: **"נִטְמַתֶּם"** אלא: **אלא: ונטמטם"**. תנו רבנן: **"נְלֹא תִטְמְאוּ בָּהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם"** - אדם מטמא עצמו מעט, מטמאין אותו הרבה. מלמטה, מטמאין אותו מלמעלה. בעוה"ז, מטמאין אותו לעוה"ב" (יומא ל"ט).

רבנו יונה ב'שערי תשובה' (א טו) כותב: 'תפלה אל ה' ויבקש רחמים לכפר על עוונותיו'. רואים אנו מזה כי אין די לו לאדם בכדי לכפר על עוונותיו בתשובה לבד, אלא עוד יתפלל בעל התשובה אל השם למחות **"רָעָב"** פשעיו **"וְנִקְעֵנוּ"** חטאתיו ושיחפוץ בו וירצהו ויעתר לו, כאשר אם לא חטא. **"כי יתכן להיות העון נסלח ונפדה מכל היסורין ומכל גזירה, בכ"ז, אין לשם חפץ בו ומנחה לא ירצה מידו. ותאות הצדיקים מן ההצלחות, להפק רצון מהשם ושיחפוץ בהם' עי"ש.**

"נִיאָמַר ה' אֱלֹקִים הֵן הָאֲנִים הֵיָה פֶּאֶחַד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב נִרְעַ וְנִעַתָּה פֶּן יִשְׁלַח יְדוֹ וְנִלְקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל נָחִי לְעֹלָם" (בראשית ג). **והיינו:** שהקב"ה העמיד את הבריאה בחוקים והם אינם משתנים. וא"כ אם יאכל אדם הראשון מעץ החיים, חק הבריאה הוא שיחיה לעולם, לכן גורש האדם מגן עדן, כדי שלא יאכל **"מֵעֵץ הַחַיִּים"**.

וצריך הבנה: מה אכפת לו לקב"ה שיחיה אדה"ר לעולם?
וכתב הגר"א ז"ל בספרו 'אדרת

אבל יש בזה ענין עמוק: כי כל זמן שלא אכל מעץ הדעת היינו: קודם החטא, רצה אדה"ר שיהיה לו כח ללחום נגד יצרו ולהתחזק כנגדו לבל יפרוץ פרץ לאכול מעץ הדעת, לכן לא אכל מעץ החיים, כדי שיוכל להזכיר לו יום המיתה שזוהי עצה גדולה כנגד יצה"ר, **כמ"ש חז"ל (ברכות ה): 'לעולם ירגיז אדם יצר השוב על יצר הרע... נצחו מוטב. ואם לאו? יזכיר לו יום המיתה'.** ואם יאכל מעץ החיים ויחיה לעולם, הרי יאבד את הכלי זיין ללחום נגד יצה"ר, לכן לא אכל מעץ החיים, אע"פ שהיה לו רשות לאכול ממנו.

מיהו, כל זה קודם החטא, אבל לאחר

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

ודבר זה למדנו מאדם הראשון; שקודם החטא היה יכול לאכול מעץ החיים ולא אכל, רק כדי שיהיה לו כלי זיין ללחום בזכרון יום המיתה נגד יצר הרע. ולאחר החטא מיד נתחלף אצלו השקפתו עד כדי כך, שהיה כבר מקום לחשוד אותו שיתעלם מחטאו ולהשאיר בלא תיקון ובלבד שיחיה לעולם. ולכן גורש מגן עדן **"פֶּן יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְנָחַי לְעֵלָם"** (בראשית' ג).

הרי מה נורא הוא טמטום הלב שנעשה ע"י החטא. והרושם שעושה פעולת העבירה בנפש האדם וכאמור. אכן **'מדה טובה מרובה, חמש מאות פעמים'**, כמה מתקדשת נפש האדם בעשיית מצוה! וכאמור **בפרשה זו: "וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים"** ('ויקרא' יא). **ואחז"ל ('יומא' שם): 'אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה. מלמטה, מקדשין אותו מלמעלה. בעוה"ז, מקדשין אותו לעוה"ב'.** (לב אליהו). ■

לו: "אני רואה עמודא דנורא סביב מלתו של הרמ"ק!" האר"י הקדוש נתפעל הרבה מהבחור **ויאמר האר"י: "אתה תבוא אל ביתי, אני אהיה לך לאב ואתה תהיה לי לבן ואלמד אותך תורה"**. וגם רצה לקחת אותו לחתן לבתו. למחרת בא אצל האר"י, הביט האר"י ז"ל בפניו וראה ברוח קדשו שנטמא בטומאה היוצאת מן הגוף באותו לילה. **נזף בו ויאמר לו: "המדרגה שלך, איבדת! צא מביתי ואיני רוצה לראות עוד פניך"**.

הרי לפנינו איזה עולם איבד וכמה אור אלקי ניטל ממנו, ע"י מחשבה אחת לא טהורה. כי הלא עמד במדרגה נפלאה כזאת לראות את העמודא דנורא, מה שתלמידי האר"י לא זכו לראות. והאר"י הקדוש רצה לקחת אותו לבן ולגדלו בביתו. ומי יודע כמה היה הולך וגדל במעלות הרוחניות להפליא. ובין לילה איבד כל עולמו, נורא ואיום! וכנראה שנפל בגבהות הלב וזה גרם לו להינזק ולהיטמא. הרי לפנינו מה החטא גורם!

החטא כבר נתחלפה השקפתו לגמרי ונפל ממדרגתו וכבר נעשה מקום לחשדו שמא יאכל מעץ החיים כדי שיחיה לעולם ואע"פ שעל ידי זה ישאר בחטאו אשר חטא!

למדים אנו מזה נוראות, רושם החטא באדם. שחוץ מעצם העבירה ועונשה שעבר על רצון הבורא יתברך, מפיל החטא את האדם מהמדרגה בה היה קודם חטאו, מטמטם את לבו ומטמא את מחו, עד שמתחלפת אצלו ההערכה וההשקפה. ועוד; אלמלא חטא, כמה היה עולה במדרגות רוחניות; **"אִרְחַ חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל"** ('משלי' טו) ועתה יורד **"שְׂאוּל מִטָּה"** וזוהי תוספת איומה בחשבון **'שכר עבירה, כנגד הפסדה'!**

מהר"ם פאפיריש ז"ל תלמיד האר"י הקדוש ז"ל, מספר מעשה נורא: כשהרמ"ק ז"ל נפטר לעולמו הלך האר"י הקדוש ללוותו, גם תלמידיו הלכו אתו. פתאום פנה האר"י ושאל: **"מי רואה איזה דבר?"** ולא ענו לו. רק בחור צעיר כבן חמש עשרה שנה **נגש אל האר"י ואמר**

בס"ד

מהרצאותיו הקרובות של הרב אמנון יצחק שליטי"א

ערד

מתנ"ס ערד בן יאיר 28
ביום חמישי כד' ניסן 10/04/08

השערים יפתחו ב' 20:00

כניסה 10 ש"ח

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET וב'שופר ניוזטל' 054-4007779

היה שותף גם אתה

במניה בסך \$1000

במבצע חלוקה של מליון אנציקלופדיות בחינם של הרב אמנון יצחק שליטי"א

לפרטים 054-7408531

פרטים בעמוד אחרי

הלכה

מדיני צידה בשבת

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

או שיש בכורת חור קטן שיכולו הדבורים לצאת דרכו, הדבר מותר. (שטז ד סי"ח).
 6. אם הפריח את הזבובים מהתיבה, אין צריך לחזור ולעיין ולדקדק אולי נשארו עוד זבובים, כיון שאין זה 'פסיק רישא' אלא ספק באיסור דרבנן, לכך אין להחמיר בזה. (שטז ט"ז).
 7. יש לזיזהר שלא להעמיד מלכות עכברים בשבת, שאם יתפס בה עכבר בשעה שמעמיד את המלכות יהיה בזה איסור צידה מן התורה. ואם יתפס לאחר מכן, יהיה בו מכל מקום, איסור צידה מדרבנן. (שטז סי"ח). ■

לצידת הזבוב, כיון שאינו יכול לתפוס את הזבוב אף בתוכה. (שטז ג ט"ז).
 4. כלי שיש בו זבובים וכדומה ורוצה לסוגרו מאיזה טעם, [כלומר: שאינו מכויין לצידת הזבובים], יכול להניח דבר שיחצוץ מעט בין הכיסויי לכלי, באופן שהזבובים יוכלו לצאת דרך מקום זה ובאופן זה אינו נחשב צידה כלל. וכן הוא הדין אם יש בתיבה נקב אפילו קטן ונסתר, אם יכולים הזבובים לצאת דרכו אין זה צידה. (שטז ד סי"ד).
 5. וכן הדין באדם החפץ לכסות את כוורת הדבורים מפני החמה, או הגשמים, אם אינו מהדק את הכיסוי מעל הכוורת,

1. איסור צידה מן התורה, הוא דוקא בבעל חי שהדרך לצודו, אבל בעל חי שאין דרך לצודו כגון: זבובים וכדומה, אף אם הוא מתכוין לצודם לאיזה צורך, אין בזה איסור צידה מן התורה, אלא מדרבנן. (שטז ג סי"ב).
 2. נחלקו הדעות אם דבורים וחגבים נחשבים בכלל דבר שהדרך לצודו, או לא. דגים, לדברי הכל נחשבים דבר שהדרך לצודו. (שטז סי"ג).
 3. יש לזיזהר כשסוגר תיבה קטנה, או כלי מאכל, שיראה שאין בתוכו זבובים וכדומה, שלא יעבור על איסור צידה מדרבנן. בסגירת תיבה גדולה אין לחוש

דברי חיזוק

הרמב"ן בשבת על דעת לתקן לאחר השבת. ומאז הפסיק לעשות כן ופסקו החלומות. **לאחר זמן מצא ב'שערי תשובה'** (שז) **שהביא בשם הרדב"ז:** שאסור לקרוא בספר בשבת כדי להכיר מקום הצריך להגהה, על דעת שיכתבנו למחר, לפי שיש לחוש שמא ישכח ויכתוב בשבת. ■

הגליון על הטעון הגהה, גם בשבת היה ממשיך ללמוד את דברי הרמב"ן והיה בדעתו כשיראה צורך בתיקון יזכור זאת בלבו ולאחר השבת יציין את הדברים. והנה הוא התחיל לחלום שהוא מחלל את השבת, לאחר שחשב על פשר החלומות עלה בדעתו אולי זה קשור ללימודו בחידושי

סיפר רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א ראש ישיבת פוניבז' על רבו מרן רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל ראש ישיבת 'עץ חיים': שכידוע הוציא לאור עולם את חידושי הרמב"ן כשהם מעוטרים בהגהותיו ודרכו בקודש היה ללמוד את דברי הרמב"ן לפי הסדר ולהעיר בצד

עיון תפילה

תפילת שחרית של שבת

שוב לומר: **"בְּחִצְרוֹת אֶלְקֵינוּ נִפְרִיחוּ"**.
ואפשר שכונת הכתוב להוסיף ולומר: ש"נִפְרִיחוּ" אחרים שהם עדין במדרגה נמוכה משלהם בדרגת **"בְּחִצְרוֹת אֶלְקֵינוּ"** בלבד. והם יסייעו בידם להתעלות ולפרוח בתורה ויר"ש. [א.ה. בתרגום יונתן **מבואר:** שהפסוק השני הולך על בניהם של הצדיקים. וחלק משכרם הוא, שאף שתיליהם כלומר: בניהם יהיו בבית ה' וכו'. אמנם רש"י פירש: שפסוק זה ג"כ הולך על הצדיקים].
ובשכר זה ממשיך הכתוב ואומר: שיזכה ל"עוֹד נְנוּבֹן בְּשִׁיבָה דְשָׁנִים וְכַעֲנָנִים יִהְיוּ". כלומר: שיזכה להאריך ימים מתוך רעננות. וכמו שמצינו במסכת 'ערוביין' (נד:) אצל רבי פרידא שבזכות ששנה לתלמידו ארבע מאות פעמים, זכה לברכת אריכות ימים מפולגת ביותר. ■

ואומרים: "וַיְהִי נֶעַם ה' אֶלְקֵינוּ עֲלֵינוּ", שזו היא תפילה שנזכה לעשות את המצוה בשלמות, באופן שתהיה ממנה נחת רוח ו"נֶעַם" לפניו יתברך. וכיון שכן, צריך לאומרו בהתעוררות מרובה. והנה יש בכתוב הזה עוד הרגש וענין מיוחד במינו, שאנו מתפללים שנרגיש בכל אברינו ובנפשנו נעימות מיוחדת, הכוללת הרגשת "נֶעַם" ואושר נעלה בעבודת השי"ת ושאנו עם סגולתו של בורא העולם, שנֶעַם ה' אֶלְקֵינוּ יהיה מורגש "עֲלֵינוּ".
"צְדִיק פִּתְמָר יִפְתַּח פִּאֲרוֹ בְּלִבָּנוֹ יִשְׁגָּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' בְּחִצְרוֹת אֶלְקֵינוּ נִפְרִיחוּ" ('תהילים' צב)
 יש להתבונן הרי כבר אמר תחילה: **"צְדִיק פִּתְמָר יִפְתַּח"** וכיון שכן, מדוע כפל

"וַיְהִי נֶעַם ה' אֶלְקֵינוּ עֲלֵינוּ" ('תהילים' צ)
רש"י בתהלים פירש: 'שכינתו ותנחומיו'. המלבי"ם שם מפרש וז"ל: 'הנעימות, הוא התענוג שישגי הפועל ממעשהו, במה שהפיק ממעשהו את התכלית הנרצה. ועל ידי שאנו נשיג את השלמות, בזה ימצא ה' "נֶעַם" בכלל הבריאה אשר ברא לכבודו, שישגי הברואים את כבודו ויעבדוהו וזה יתראה עלינו, כי אנחנו נהיה תכלית הבריאה וחפץ ה' בעולמו ובנו ימצא תכלית מעשיו ופעולותיו' עכ"ל.
עיקר דברי המלבי"ם לומר: שיהיה "נֶעַם" להשי"ת ממעשיו על ידינו **בבחינת: "שְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׁיו"** ('תהילים' קד).
 ומשום כך מקדימין אנו לפני כל מצוה

פרשת 'שמיני'

"כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם"

אהרן ומיכאל

פנינים לפרשה

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִקָּמָם" (א ב)

בספר 'שפתי כהן' כותב על הפסוק: **"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִקָּמָם"**, שבא לרמוז בזה על המילה, שאדם מביא את בנו ומקריבו למילה ואינו יודע מה יארע לו? ואולי חלילה ימות. ולא עוד, אלא שעושה סעודה מרוב שמחתו. וכן אמרו חז"ל בגמרא מסכת 'גיטין' (נז): **"כִּי עֲלִיף הַרְגָנוּ כֵּל הַיּוֹם"** ('תהילים' מד) ... **זו מילה'**. וכן **"מִקָּמָם"** בגימטריא היא: **'מילה'** עם הכולל. זהו: **"קִרְבָּן לַה'** " שהקרבן העיקרי הוא **"מִקָּמָם"** ממש.

"קח לה עגל בן בקר לתשאת" (ט ב)

איתא במדרש ('תנחומא' 'שמיני' ד): **"וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קח לה עגל בן בקר"**. ולמה לא אמר לו: **פר? אלא "עגל"? לפי שעל ידי העגל נתפקקה הכהונה בידך ובעגל היא מתבססת בידך. ולא עוד; אלא שלא יהיו ישראל אומרים, יש להם עוונות ממעשה העגל. לפיכך אמר לו הקב"ה, אף הם יקריבו עגל: "נֶאֱמַר כִּי יִשְׁרָאֵל תִּדְבַר לְאָמֹר קחו שְׂעִיר עִזִּים לְתַשְׂאֵת וְעֶגְלָה שִׂידְעוּ הַכֹּל שֶׁנִּתְכַּפַּר לָהֶם עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה"**. כותב רבנו יעקב 'בעל הטורים': **"עגל בן בקר" בגימטריא: לכפר חטא העגל'**.

"וַיִּשְׂאוּ נְאִיל לְשִׁלְמִים" (ט ד)

לא מצינו שלמי ציבור חובה, אלא בחג השבועות בלבד. וכן כאן ביום השמיני למילואים. **כותב בזה בספר 'לב חיים':** שיתכן לבאר, שטמון בזה רעיון נשגב; ביום זה של השמיני למילואים היתה השראת השכינה מיוחדת בישראל, שהקב"ה השרה שכינתו ביניהם במשכן. והלא

במתן תורה בהר סיני ג"כ היתה השראת השכינה באופן מיוחד. וכבר דימה הרמב"ן ז"ל בין הדברים. **ויש לומר:** שלכך הביאו קרבן שלמי צבור ביום השמיני למילואים, כמו שמביאים בחג השבועות, שהוא יום מתן תורה בהר סיני.

"כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם" (ט ד)

כתב הרא"ש: **"כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם"**. **תמצא באלו שתי תיבות: "נִרְאָה אֵלֵיכֶם" - אהרן ומיכאל.** מלמד שלכבוד אהרן ולהראות לכל באי עולם שנתכפר להם אותו עון נראתה השכינה בפומבי. ועוד לכבודו, הוקם על ישראל מיכאל השר הגדול לעומד ללמד סניגוריא עליהם בשמים. **וזהו שאמר הכתוב: "כִּשְׁמֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יָרֵד עַל הַזָּנוּן זָמַן אֶהְרֹן"** ('תהילים' קלג). **למה נאמר שתי פעמים תיבות: "זָמַן זָמַן"?** אלא הם ב' המשוחים שנמשחו באותו שמן; השר מיכאל למעלה ואהרן הכהן למטה.

"זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיִּקְרָא אֵלֵיכֶם כְּבוֹד ה' " (ט ו)

ב'תורת כהנים' כאן כתוב: 'אמר להם משה לישראל: "אותו יצר הרע, העבירו מלבכם ותהיו כלכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום. כשם שהוא יחידי בעולם, כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו, שנאמר: "וּמִלְתֶּם אֶת עֶרְלַת לִבְכֶּכֶם" ('דברים' י). **מפני מה? "כִּי ה' אֵלֵיכֶם הוא אֵלֵי אֵלֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנָי הָאֱלֹהִים". אם עשיתם כן "וַיִּקְרָא אֵלֵיכֶם כְּבוֹד ה' ".**

הרב מ'בריסק' ביאר בכונת הדברים כך: אותו יצר הרע היינו: היצר הרע שהביאכם לעשות את העגל העבירו מלבכם. ומהו אותו יצר הרע? הם חשבו על ידי הטעיית השטן שמשה רבנו מת ולכך הם חיפשו תחליף שיביא אותם לידי דרגות גבוהות בקרבת אלקים ועל כן עשו בניגוד למה שהם מצווים במתן תורה ובאו לשתרף רח"ל את העגל בדבר זה.

והוא היצר הרע הבא לאדם להתחכם ולעשות שלא ככתוב ושלא כדין, בשביל לעלות ולהעפיל במעלות ומדרגות גבוהות אשר האדם חפץ להגיע אליהם והאדם חושב שהוא עושה בזה מעשה טוב ונעלה, אולם באמת זהו עצת היצר הרע, כי א"א להגיע לדרגות גבוהות אם לא מקיים רצון ה'. והדרגה הגבוהה ביותר היא קיום רצונו יתברך ללא שום רצון אחר. ובני האדם העושים שלא כדין בשביל להעפיל לדרגות גבוהות, אינם עובדים את ד' אלא את עצמם. **ועל זה צווח הנביא: "אַל תְּהִי צַדִּיק תְּרַבֶּה... אֵל תִּרְשַׁע תְּרַבֶּה"** ('קהלת' ז).

לזה אמר משה רבנו להם: "בבואכם כעת להשראת השכינה בכלל ישראל, אל תכוונו בלבכם לעשות את המעשים בשביל השראת השכינה והתדבקות בשכינה, כי אם בעבור אשר צוה ה' אתכם: **"זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ"** וממילא **"וַיִּקְרָא אֵלֵיכֶם"** לאחר מכן וכתוצאה מזה, **"כְּבוֹד ה' "** אבל מחשבתכם הוא שלא לשם הדרגות, אלא לשם מילוי רצונו וציוויו יתברך".

בגמרא 'בבא קמא' (סא.) מבואר; שדוד לא רצה לומר הלכה בשם מי שסיכן את עצמו בשביל לידע את ההלכה, לפי שאמר דוד: **"כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי; שכל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה משמו'.** וביאר המהרש"א טעם הדברים: לפי ש **"הַאֲמֹר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוּ מִבֵּית הָאֱלֹהִים לְעוֹלָם"** ('אבות' ו) וכיון שאלו סיכנו את עצמם שלא כדין, אין ראוי להביא את הגאולה על ידם.

ומבואר בזה חידוש גדול ויתבאר על דרך הדברים הנזכרים: שאפילו שאם תיאמר ההלכה בשם אותם שסיכנו עצמם, יתכן ועל ידי זה יסייע הדבר להבאת הגאולה, מכל מקום כיון שעשו שלא כדין, אין לזרז הגאולה בדבר כזה ויתעכב המשיח מלגאול את כל כלל ישראל ולא יבוא חלילה בסיוע סיכון עצמו בשביל ידיעת ההלכה שלא כדין. **והיינו: כנ"ל,** אנחנו מצווים אך ורק לעשות רצון ד' ואם רצון ד' שלא לסכן עצמו, לזה אסור לעשות כן ואין ראוי להביא את הגאולה על ידי דבר כזה.

מסופר: שפעם שאלו חסידים את

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

לכך נבחרת?

ידוע בשם האריז"ל שהיה אומר, שכונת רש"י לומר: שמשו רבנו ענה לאהרן: "אדרבא, בגלל שאתה בוש וירא לגשת, לכך נבחרת". שמידת הענוה שבך, היא היא הנותנת למנותך לעבודה גדולה זו". זה הכונה 'לכך נבחרת' היינו: שמשום כך נבחרת. ■

לקיים את מה שהקב"ה גזר עליו".

"קרב אל המזבח" (ט ז)

פירש רש"י: 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה: "למה אתה בוש?"

בנו של ה'חפץ חיים': "ספר נא משהו מהאותות והמופתים שנעשו על ידי אביך מרן ה'חפץ חיים' זצוק"ל". ענה להם הבן בקצרה וכך אמר להם: "יש צדיקים שהם מקיימים את: הצדיק גזור והקב"ה מקיים ('תענית' כג.) אולם אבי לא הלך בדרך זו, אבי העדיף לקיים את: הקב"ה גזור וצדיק מקיים. כל ימיו הקפיד אך ורק

חמישי-שבת נופש עם הרב אמנון יצחק שליט"א

נא
אמנון יצחק שליט"א

במלון כינר

סוף שבוע ארוך

בפרשת בהעלותך

יז-טז סיון 2010-29/5-27

03-6777779 שלוחה 557 בין השעות 15:30-9:00

הישיבה בהפרידה מלאה בלבד!

זכאי "חי פפלים" 50% הנחה
זכאי "כח פפלים" חינם!

נסיעה

לקברות הצדיקים

עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ביום שלישי

יב' סיון 25/05/10

יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק

ההרשמה במשרדי 'שופר'

רח' מתתיהו 10, בני ברק 03-6777779

שו"ת חברותא

למי מותר להורות?

מערכת חברותא

מיוחד 5 'גנזי המלך'

שאלה: מי ששתה דבר המשכר, אך לא היה זה יין, האם מותר לו להורות הלכה?

תשובה: נאמר בפרשה זו ('ויקרא' י). לגבי שתויי יין: "וַיִּדְבֹר ה' אֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר: יַיִן וְשִׁכָר אַל תִּשְׁתֶּה. אִתָּהּ וּבְנֵיךָ אִתָּךְ - בְּבָאֵיכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. וְלֹא תִמְתּוּ חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: וְלֹא תִמְתּוּ וּבֵין חַחַל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר: וְלֹא תִמְתּוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַחֲקִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֲלֵיכֶם בְּיַד מֹשֶׁה." ושנינו על כך במסכת 'כריתות' (ג): "תנו רבנן: "וְלֹא תִמְתּוּ בֵין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחַחַל" - אלו דמין וערכין, חרמין והקדשות [שאסור לשתויי יין לשום אותן לבעלים כדי לקבוע את מחיר פדיונם, כי שמא לא ישומו אותם שפיר' - רש"י]. "בין הטמא ובין הטהור" - אלו טמאות וטהרות. "וְלֹא תִמְתּוּ" - זו הוראה. "אֶת כָּל הַחֲקִים" - אלו מדרשות, שדורשין בפירקא. אסור לשתויי יין לדרוש אותם, לפי שיש בהן הוראה. "אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' - זו הלכה [למשה מסיני' - רש"י]. "בְּיַד מֹשֶׁה" - זה תלמוד. יכול אף המשנה? [יהיה אסור שתוי יין ללמדה לאחרים, למי שהוא שתוי יין] ת"ל: "וְלֹא תִמְתּוּ." [לאפוקי משנה, שאין מורין הלכה מתוך משנה, הלכך מותר לשתויי יין לשנות' - רש"י]. ר' יוסי בר' יהודה אומר: "יכול אף תלמוד? ת"ל: "וְלֹא תִמְתּוּ."

ודנה הגמרא: 'כמאן אזלא הא דתניא: יצא שרץ טמא וצפרדע טהור, ששתויי יין מורין בהן הוראה, נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן'. ומתרתא: 'אפילו תימא רבנן ושאני הכא [ההלכה ששרץ טמא וצפרדע טהור] דזיל קרי בי רב הוא. אמר רב: "הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה"'. ומקשה הגמרא: 'והא רב, לא מוקים אמורא [לא היה מעמיד דרשן שישמיע בקול

שטורדות דעתו כשכור'. ופסק הרמב"ם בהלכות 'ביאת המקדש' (א ג): 'כשם שאסור לכהן להכנס למקדש מפני השכרות, כך אסור לכל אדם, בין כהן בין ישראל, להורות כשהוא שתוי. אפילו אכל תמרים, או שתה חלב ונשתבשה דעתו מעט, אל יורה. שנאמר: "וְלֹא תִמְתּוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". ואם הורה בדבר שהוא מפורש בתורה עד שידעוהו הצדוקים, מותר. כגון: שהורה שהשרץ טמא והצפרדע טהור והדם אסור וכיוצא בזה'.

ובהלכה ד' כתב: 'ומותר לשכור ללמד תורה ואפילו הלכות ומדרשות והוא שלא יורה. ואם היה חכם קבוע להוראה, לא ילמד, שלימודו - הוראה היא'.

וכן פסק הרמ"א בהגהת ה'שלחן ערוך' 'יורה דעה' (רמב"ג): 'ויזהר כל אדם שלא יורה כשהוא שתוי יין, או שאר דברים המשכרים, אפילו בדבר פשוט, אם לא שהוא דבר ברור בפוסקים וזיל קרי בי רב הוא'. (ת"ה סימן מב ובמהרי"ק שורש קע קסט ועס"ק ט). עיין ב'חושן המשפט' (ז).

ובהגהת הרמ"א על ה'שלחן ערוך' 'חושן משפט' (ז ה) כתב: 'יש אומרים, דשתויי יין מותרים לדון דיני ממונות'. ולכאורה מוכח מה'שולחן ערוך', שלא הביא כלל את ההלכה הזאת שאסור לשתויי יין להורות [על אף שזו היא הלכה מפורשת והרמב"ם פוסק אותה], שהיות ואין לנו כיום גדר ברור מהו המצב של שכרות שבו אסור להורות, לכן הוא נמנע מלכתוב זאת ב'שלחן ערוך'.

וראיה לדבר: שבהלכות פורים, מביא ה'בית יוסף' [שהוא מרן רבי יוסף קארו מחבר ה'שלחן ערוך'], את תשובת הרשב"א, שבה הוא מתאר את מנהגו ביום הפורים, למהר ולהקדים את סעודתו ולהפיג לאחר מכן את יינו, כדי שיוכל להורות לאחר מכן את ההלכה לאנשים הבאים לשאול על בעיות שהתעוררו להם במאכלים שהכינו לסעודת פורים. ■

את דבריו לצבור] מיומא טבא להכריה' [מאחר שעשה שמחת יום טוב הראשון, שאכל ושתה - שוב לא העמיד אמורא שיכריז בקול את דבריו, עד היום טוב השני, של מחר משום שכרות!] 'ואמאי לא דריש רב בפירקא, כיון דגמרא שרי, כל שכן מדרשות' [רש"י].

ומתרתא: 'שאני רב, דאורי מורי' [שתמיד היה מורה הוראה בדרשותיו]. ושנינו במסכת 'עירובין' (דו): 'אמר רב יהודה אמר שמואל: "שתה רביעית יין - אל יורה". אמר רב נחמן: "לא מעליא הא שמעתא [אין זו שמועה מעולה], דהא אנא, כל כמה דלא שתינא רביעתא דחמרא - לא צילא דעתאי"'. [שהרי אני, כל עוד אינני שותה רביעית יין, אין דעתי צלולה]. וכתב בהידושי הריטב"א (שם): 'יודע היה רב נחמן שאין זה מפני שינוי המזג שלו, אלא הוא הדין לשאר כל אדם'.

והקשו התוספות: הרי הגמרא לקמן אומרת שהליכה בדרך של 'מיל ושינה כל שהוא, מפיגין את היין' ועל כך אמר שם רב נחמן: 'לא שנו, אלא ששתה כדי רביעית'.

ומוכח, ששתיית רביעית יין מבבלת את הדעת וצריך להפיג אותו בשינה, או בהליכה! ותירצו: שיש הבדל בין יין מזוג במים, לבין שאינו מזוג.

ואומר הריטב"א: 'הנכון בעיני, שרב נחמן הכי קאמר: 'לא מעליא הא שמעתא' דהייב שיעור רביעית בכל אדם, שזה אין שיעורו שוה בכל אדם, אלא הכל לפי מה שהוא אדם. והרבה בני אדם יש כמותו, דרביעית יין ציל דעתייהו. ומיהו, מודה הוא שיש בני אדם שמבבל דעתם. ובדידהו, דרך מיל ושינה מפיגו. ואפילו בדידהו לא אמרו, אלא בשותה אותו חי. אבל בשותה אותו מזוג, אין שיעורו ברביעית לכל בני אדם, אלא הכל לפי המזג ולפי האדם'.

עוד שנינו במסכת 'כתובות' (י): 'אמר רב: "אכל תמרים אל יורה"'. וכתב רש"י: 'אל יורה' - 'שום הוראה, לפי

ממשיכים...
לא לאכול! מוצרי
'עלית - שטראוס'

אינני גב' מושקוביץ!?

מאת הרה"ג אונגר שליט"א

"איך קוראים לכם?" וכמובן שענתה: "מושקוביץ", אך האשה לא נכנעה וטוענת א"א להביא עדות מהבת שהיא גם קטנה וגם קרובה וגם אשה. **האם תתקבל טענת גב' מושקוביץ?**
ב. ומה הדין בשטר חוב שמופיעים בו כל פרטי הלוח כולל מס' תעודת הזהוי שלו והכל תואם חוץ מהשם הפרטי שלו, **האם תתקבל טענתו שאין הוא הלוח?**

א. מספר ימים לפני חג הפסח הגיעה גב' מושקוביץ ובתה עימה לגור בשכנותו של מר כהן. יומים לפני פסח התדפקה גב' מושקוביץ על דלתו של מר כהן ובקשה עזרה בהיות שזה עתה עלתה מרוסיה ואין לה כעת כסף להוצאות החג ובקשה ממנו הלואה בסך: 2000 ₪. מר כהן נעתר לבקשתה והלוח לה את הסכום כשהוא מחתים אותה על שטר חוב שזמן פרעונו בעוד חודש. שלשה חודשים עברו מאז וגב' מושקוביץ מתחמקת מתשלום החוב בכל פעם מסיבה אחרת. נאלץ מר כהן לתבוע אותה לבי"ד בהציגו בפני הדיינים את השטר החוב. להגנתה טענה האשה שהיא איננה גב' מושקוביץ, מר כהן לא היסס ופנה מיד אל הבת שהיתה נוכחת גם היא בביה"ד ושאל אותה:

ההשתתפות בשעור ב'אולפני שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, בתאום מראש בלבד: 0732-776776
התשובה לשאלה הנ"ל תנתן בשעור ביום חמישי בשעה 20:30 בערב. בלמוד עם חברותות בישיבות 'אהל יהודה'
ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר: www.shofar.net

כוס הקפה שנשכח במכונה

תקציר התשובה:

העולה לדינא: ראובן שבגללו הפסיד שמעון את כוסו, פטור מלשלם לו עבור הכוס הקפה, בגלל שזה דומה ל'בור', ובור שנפל בו כלים פטור בעל הבור מלשלם, ממילא גם כאן פטור ראובן מלשלם עבור הכוס של שמעון שנשפכה בגללו.

עזבנו את 'בזק'

כי אין עם מי לדבר
והכי טוב בחוץ...
פרטים באתר
www.shofar.net
מספרנו חזר:
03-6777779
ובנוסף:
0732-776776

חדש ב'שופר'

מעכשיו נתנת האפשרות לפרסם תשדירים
בהרצאות הרב בשדור חי לכל העולם!
עשרות אלפי צופים בכל יום!
ובנוסף, באנרים פרסומיים באתר האינטרנט
ובעלון 'גנזי המלך'
במחירים אטרקטיביים
ובחשיפה לצבור נרחב!

יעקב 0732-406525 ליאור 052-5227270

היה שותף גם אתה

במבצע החלוקה של

1,000,000 אנציקלופדיות בחינם

של הרב אמנון יצחק שליט"א

בכל הארץ

ניתן לרכוש מניית זכות בסך של \$1000 *

השווה לכ-4000 אנצ' שיחולקו לזכותך או על ידך
מה שמבטיח שמאות ואלפי בעלי תשובה מינימום,

יחזרו לאבינו שבשמים

בעלות של שקל וקצת לכל אחד.

אל תעמוד מנגד

המלחמה קרובה והסכנות גדולות

240 שעות לצפיה

84 סרטים והרצאות מחולקים ל-1727 מקטעים

106 נושאים שונים

880 תתי נושאים 32 שירים וקליפים

כל זה, בשקל וקצת...

לא יאומן!

* שער הדולר לפי 4.2

לפרטים 054-7408531